

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır. Daha fazla bilgi için, bu belgenin sonunda bulunan yazarın telif hakkı ile ilgili kısmı okuyabilirsiniz.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Association des citoyens Radko ve Paunkovski/“Makedonya Eski Yugoslav Cumhuriyeti” – 74651/01

Karar 15.1.2009 [4. Daire]

Madde 11

Madde 11–1

Dernek kurma özgürlüğü

Bir derneğin Makedonya halkının etnik kimliğini inkâr etmekten dolayı kapatılması: *İhlal*

Olaylar: Başvurucular bir dernek ile bu derneğin başkanıdır. Ivan Mihajlov–Radko (1925'ten 1990'a kadar Makedonya özgürlük hareketinin şefiydi) ismini alan dernek resmi olarak 2000 yılında tescil edilmiştir. Derneğin tüzüğü derneği “Makedonya özgürlük hareketinin amaç, çalışma ve fikirlerini tanıtmayı” amaçlayan bağımsız, apolitik ve kamusal bir organizasyon olarak tanımlamaktadır. Dernek bu amacını gerçekleştirmek için bir gazete yayımlamayı, yayım yapmayı, bir kütüphane oluşturmayı, web sitesi yapmayı ve seminer, konferans ve forumlar organize etmeyi tasarlıyordu. Resmi açılışından önce ve sonra, dernek aleyhine medyada büyük bir yankı bulan bir kampanya yürütülmüştür. Derneğin kuruluşu ve işleyişinin Makedon milli kimliğine aykırı olduğu ileri sürülmüştür. 2001'de Anayasa Mahkemesi derneğin tüzüğüyle programının hiç vuku bulmamış sayılmasına karar vermiştir. Ona göre, dernek gerçekte Ivan Mihajlov–Radko'nun Makedon etnik grubunun bu topraklar üzerinde hiçbir zaman var olmadığı, söz konusu olanın Makedonya Bulgarları olduğu ve Makedon etnik grubunun tanınmasının Bolşevik rejiminin bütün mevcudiyeti boyunca işlemiş olduğu en büyük suç olduğu yönündeki ideolojisini yeniden yaşatmayı hedefliyordu. Derneğin tüzük ve programının Anayasa'ya aykırı olduğunu, çünkü dernek faaliyetlerinin gerçekte devletin anayasal düzenini şiddet yoluyla yıkmayı, din ve millet temelli kin ve hoş görüsüzlüğe teşvik etmeyi ve Makedonya halkının ulusal bağlılığının özgür ifadesini engellemeyi hedeflediğini ilan etmiştir. Dernek kapatılmıştır.

Hukuk: Anayasa Mahkemesi ne başvuru derneği “terörist” olarak nitelendirmiş ne de dernek veya üyelerinin amaçlarına ulaşmak için yasadışı veya antidemokratik yollara başvurduğu sonucuna varmıştır. Derneğin kurucu belgelerinde derneğin düşmanlığı yücelttiğini gösterir hiçbir şey yoktur. Anayasa Mahkemesi Makedon etnik kimliğini inkâr etmeyi neden şiddet veya anayasal düzenin şiddet yoluyla yıkılmasıyla eş değer anlamda anladığını da açıklamamıştır. AIHM Ivan Mihajlov–Radko’nun ideolojisinin Makedonya halkı tarafından sadece aşağılayıcı ve yıkıcı olarak değil aynı zamanda milli (etnik) kimliğine sahip çıkma hakkının inkârı şeklinde algılanmasından dolayı onun ismiyle bir derneğin kurulması ve tescil edilmesinin bazı gerilimlere yol açtığını kabul etmektedir. Ancak, derneğe halkın çoğunluğunun olumsuz gördüğü bir kişinin isminin verilmesi tek başına kamu düzeni için açık ve yakın bir tehlike oluşturmamaktadır. Derneğin, bu ismi tercih etmekle, tercihini Makedonya toplumu ve devleti için gerçek bir tehdit oluşturan bir siyasetten yana koyduğunu gösterir somut bir delil bulunmadığından, derneğin ismiyle ilgili argüman derneğin kapatılmasını tek başına haklılaştıramaz. Derneğin tüzüğüne göre, derneğin amacı bazı sorunları açıkça tartışmak ve onlara çözüm bulmaktır. Dernek bu amacını sadece yayım yaparak, konferans düzenleyerek ve benzer nitelikte diğer derneklerle işbirliği yaparak gerçekleştirmeye çalışmıştır. Kurulmasından kısa bir zaman sonra kapatıldığı için, derneğin faaliyetlerinden dolayı da hesap vermesi söz konusu değildir. Dolayısıyla dernek sadece ifade özgürlüğünün kullanılmasına giren bir davranıştan dolayı kapatılmıştır. Başvurucunun savunduğu fikirlerin haklılığı konusuna eğilmek AIHM’nin görevi değildir. Dolayısıyla, başvuru sahiplerinin, Anayasa Mahkemesi’nin derneğin gerçek amacı olarak nitelediği şeylerle aralarına açık bir mesafe koymamış olmaları önemli değildir. Kısacası, otoriteler tarafından derneğin kapatılması için ileri sürülen nedenler ne yerinde ne de yeterlidir; sonuç olarak, müdahale demokratik bir toplumda gerekli değildir.

Sonuç: İhlal (Bire karşı altı oyla).

Madde 41 – Manevi zarar için 5 000 EUR.

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin resmi dilleri Fransızca ve İngilizce’dir. Bu çeviri, Avrupa Konseyi’nin insan haklarına destek Fonu’nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme’yi bağlamamaktadır ve Mahkeme, kalitesi konusunda herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarının veritabanı olan HUDOC üzerinden (<http://hudoc.echr.coe.int>) veya HUDOC’un bildirdiği başka veritabanları üzerinden yüklenebilir. Davanın isminin tamamen yazılması, yukarıdaki telif hakkıyla ilgili ifadelerin kullanılması ve insan haklarına destek Fonu’na referans yapılması şartıyla ticari olmayan amaçlarla kullanılabilir. Bu çevirinin tamamını veya bir kısmını ticari amaçlarla kullanmak isteyen herkesin, bu durumu belirtilen adrese bildirmesi rica olunur: publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is

cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund) Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int.